

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen** : 18 december 2019**Datum GS-besluit** : 28 januari 2020**Vragen nr. 99**

Vragen van de heer **M.T. Cardol** (GroenLinks), de heer **G.L.J. Leerink** (PvdA) over De containerramp op het Wad

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 18 december 2019 door de leden van Provinciale Staten, de heer **M.T. Cardol** (GroenLinks) en de heer **G.L.J. Leerink** (PvdA), de volgende vragen bij Geëdeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op 1 en 2 januari 2019 vond de containerramp met de MSC Zoë plaats. 342 containers vielen in zee, waarvan een deel open sloeg. De inhoud spoelde aan op de Waddeneilanden en het vaste land. Pas op 13 november jl. kwam een gedetailleerde ladinglijst van de containers vrij met veel afkortingen en zonder hoeveelheden. Bovenaan de lijst staat onder andere 'lithium ion cells'. Deze vormen een gevaar voor het watermilieu en het land. De fracties van GroenLinks en PvdA maken zich ook ernstig zorgen over andere toxische stoffen die komende tijd nog kunnen aanspoelen en/of de zee vervuilen.

INLEIDING ANTWOORDEN

Eind november heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin zij de Kamer informeert over de laatste stand van zaken rond de afhandeling van de containerramp met de Msc Zoë. In deze brief wordt ingegaan op de bergingsoperatie, het opruimen en schoonmaken van de stranden en wadden, de schadeafwikkeling en het onderzoek naar de ecologische effecten op de lange termijn. Deze brief geeft een goed overzicht en daarom hebben wij deze bij de beantwoording van uw vragen gevoegd.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Is het college geïnformeerd over de inhoud van de aangespoelde containers? En begrijpt u wat er precies op de ladinglijst staat?

Antwoord 1:

Nee, wij zijn hierover niet geïnformeerd. Het klopt dat de ladinglijst nog vrij algemeen is. De reden hiervoor is dat er geen wettelijke verplichting is om meer gedetailleerde gegevens beschikbaar te stellen.

Vraag 2:

Kleine korreltjes en microplastics kunnen opgegeten worden door vis en zo in de hogere voedselketens terecht komen. Heeft het college zicht op de risico's van de lading voor de ecologie en eventuele gevolgen voor de volksgezondheid? Is hier onderzoek naar gestart? Zo ja, wil het college de uitkomsten hiervan delen met de Staten. Zo nee, is het mogelijk dit alsnog, eventueel met andere partners, te (laten) onderzoeken?

Antwoord 2:

Nee, wij hebben zelf geen zicht op de risico's van de lading voor de ecologie en eventuele gevolgen voor de volksgezondheid. Zoals u kunt lezen in bijgevoegde brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer, heeft Rijkswaterstaat opdracht gegeven voor een onderzoek naar de ecologische effecten op de lange termijn van microplastics in het Waddengebied. In deze brief staat dat de eindrapportage in oktober van dit jaar verwacht wordt. Wij zeggen u toe dat de uitkomsten hiervan met u gedeeld worden.

Vraag 3:

Schadebetalingen door de verantwoordelijke rederij gaan traag, ook als het gaat om de vervolgschade. De minister is hierover bevraagd door de Tweede Kamer. Diverse partijen pleiten voor een schadefonds. Heeft het college ook zorgen geuit richting het Rijk? Zo ja, op welke manier? Zo nee, is zij nog van plan dit te doen?

Antwoord 3:

Nee, wij hebben als college hierover onze zorgen niet geuit richting het Rijk. Wij zijn ook niet van plan dit te doen, omdat de minister van IenW heeft toegezegd dat een goede afhandeling van de schadebetalingen voor haar een hoge prioriteit heeft (zie ook de bijgevoegde brief van de minister aan de Tweede Kamer).

Vraag 4:

Is er zicht op hoeveelheden en soorten afval die nog kunnen aanspoelen? Is het college in gesprek met gemeenten en andere betrokken partijen over deze problematiek, nationaal en internationaal? Zo ja, welke partijen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

Nee, er is niet bekend hoeveel en welke soorten afval nog kunnen aanspoelen. Wij zijn hierover niet in gesprek met andere betrokken organisaties, omdat de minister van IenW dit naar onze

mening goed heeft opgepakt (zie ook de bijgevoegde brief van de minister aan de Tweede Kamer).

Vraag 5:

Is er een centraal gecoördineerd plan om huidige en toekomstige vervuiling als gevolg van de containerramp aan te pakken? Ziet het college de urgentie hiervan in en is zij van plan om zich hiervoor in te zetten? Zo ja, zou dit geborgd kunnen worden in de 'agenda voor het waddengebied'?

Antwoord 5:

Ja, er is een centraal plan beschikbaar dat onder de verantwoordelijkheid van de Coördinatie Regeling Waddenzee (CRW) wordt geactualiseerd en beheerd. De veiligheidsregio Noord-Holland Noord is betrokken bij de CRW. Bestuurlijk is mevrouw Rian van Dam (burgemeester van Hollands Kroon) portefeuillehouder en lid van het Bestuurlijk Wadden Overleg (BWO). Daarom zien wij geen reden om ons daar nog apart voor in te zetten en zijn wij van mening dat hiervoor geen aparte borging in de Agenda voor het Waddengebied nodig is. Overigens is in de Agenda voor het Waddengebied aandacht besteed aan het onderwerp calamiteiten. Gesignaleerd is dat een containerramp met de Msc Zoë laat zien dat zowel de preventieve maatregelen als de incidenten-bestrijdingsorganisatie verbetering en aanpassing vragen. Naar onze mening krijgt dit onderwerp hiermee voldoende aandacht in de Agenda.

Vraag 6:

In opdracht van de veiligheidsregio's Fryslân, Groningen en Noord-Holland Noord is onderzoek gedaan naar de crisisbeheersing ("Containercalamiteit: crisisbeheersing in het Waddengebied. Een evaluatie." van 18 juni 2019). Kan het College aangeven wat inmiddels met de resultaten van dit onderzoek is gedaan?

Antwoord 6:

Op hoofdlijnen heeft het onderzoek van het IFV de volgende bevindingen en aanbevelingen opgeleverd:

1. Operationeel was de calamiteit goed te behappen, maar door de maatschappelijke impact en politiek-bestuurlijke discussie werd de gebeurtenis groot.
2. Opschaling naar GRIP-4 maakt het niet alleen mogelijk om tot afstemming tussen gemeenten te komen; het is tot nu toe ook de enige manier om bestuurlijke afstemming tussen ketens te organiseren.
3. De bestaande GRIP-systematiek biedt voldoende mogelijkheden om in een situatie zoals deze gezamenlijk adequaat op te treden. Een 'groene GRIP-systematiek' bestaat dus feitelijk al.
4. Kijk vanuit de beheersing van 'crises' naar de toepassing van GRIP. Het beheersen van een potentiële crisis gaat verder dan het bestrijden van een calamiteit.
5. Start zo snel mogelijk met integrale crisiscommunicatie; deze kan informierend (ook over het proces), duidend en soms ook faciliterend (richting burgerinitiatieven) zijn.

6. Burgers kunnen bij een calamiteit of crisis spontaan hun hulp aanbieden. Speel daar als organisatie op in en doe dat niet alleen, maar samen met de andere betrokken organisaties.
7. WhatsApp vervulde bij deze calamiteit een belangrijke rol. Zorg voor 'WhatsApp-management', zodat hiermee gedisciplineerd wordt omgegaan.

Wij hebben van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord begrepen dat de punten 1, 2, 3 en 4 algemene bevindingen zijn die in de veiligheidsregio Noord-Holland Noord al gemeengoed zijn. De veiligheidsregio Noord-Holland Noord is bij dit incident bij de crisisorganisatie van Friesland (als coördinerende (en bron) regio) aangehaakt. Met name voor bevinding 4 heeft dit goed gewerkt omdat hiermee zowel bestuurlijke als operationeel/tactische betrokkenheid werd geboden. Dit werkte door in het nazorgtraject dat geïntegreerd werd in de bestaande BWO structuur. Punt 5 en 6 zijn onderwerp van nadere uitwerking. Burgerhulpverlening en communicatie daaromtrent specifiek voor de Wadden wordt onder CRW- vlag opgepakt door de Veiligheidsregio Fryslân en Rijkswaterstaat (specifiek voor wadden scenario's). Aanbeveling 7 is opgepakt en krijgt aandacht; er wordt door verschillende veiligheidsregio's ook naar andere toepassingen gekeken die meer 'bescherming' bieden en die aansluiten bij systemen en toepassingen die reeds in gebruik zijn.

Vraag 7:

In de Tweede Kamer is onlangs een motie van de ChristenUnie, gesteund door andere fracties, aangenomen die de regering vraagt te bezien hoe zij bij wijze van noodmaatregel bij storm grote containerschepen kan verbieden de zuidelijke vaarroute boven de Waddeneilanden te bevaren en de mogelijkheden voor permanente sluiting van deze route te onderzoeken. Is het college bereid bij het Rijk aan te dringen op snelle uitvoering van deze motie?

Antwoord 7:

Nee, omdat dit een verantwoordelijkheid van de minister van IenW is om uitvoering aan deze motie te geven. Omdat de minister zich nadrukkelijk bezig houdt met dit dossier is, zien wij ook geen reden om hier extra aandacht voor te vragen bij het Rijk.

Vraag 8:

Vissers in Noord-Holland werken mee aan het project *Fishing for Litter*, gecoördineerd door de vereniging van kustgemeenten KIMO Nederland en België en het Ministerie van I&W. Hierbij zamelen zij afval in dat zij bij het vissen in hun netten krijgen en geven dit aan de wal af voor verwerking. Ziet het College mogelijkheden om hen hierbij te ondersteunen?

Antwoord 8:

Nee, wij hebben hiervoor geen regeling en ook geen middelen op onze begroting. Op dit moment wordt KIMO ondersteund door onder meer gemeenten in onze provincie en het ministerie van I&W. KIMO heeft haar activiteiten gepresenteerd in de vergadering van het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV) van 10 oktober 2019. Wij zijn in dit overleg vertegenwoordigd. Het ministerie wil de bijdrage aan KIMO verlagen. Namens het BPV is een brief geschreven aan het ministerie ter ondersteuning van een verzoek van KIMO om de bijdrage niet te verlagen. Er is geen verzoek om een bijdrage van ons gedaan.

Bronnen bij vragen:

<https://www.rtvnoord.nl/nieuws/215606/Details-over-lading-MSC-Zoe-bekend-al-zijn-er-nog-steeds-vraagtekens>

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2019/11/11/beantwoording-vragen-van-lid-van-dijk-pvda-naar-aanleiding-van-het-artikel-verzekeraar-msc-zoe-weigert-vervolgschade-te-betalen/beantwoording-vragen-van-lid-van-dijk-pvda-naar-aanleiding-van-het-artikel-verzekeraar-msc-zoe-weigert-vervolgschade-te-betalen.pdf>

<https://www.ad.nl/binnenland/reder-msc-zoe-moet-schade-waddenzee-vooritbetalen~aecbb5c9/?referrer=https://www.google.nl/>

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2019Z24931&did=2019D51297>
(motie Van der Graaf c.s.)

<https://www.kimonederlandbelgie.org/fishing-for-litter/>

<https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20190618-IFV-Containercalamiteit-crisisbeheersing-in-het-Wadengebied.pdf>